

บทความการวิจัย

การบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

พิชัยวัชรชัย ตั้งชัยวรรณ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารเทศบาลเมืองตามหลัก จริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักจริยธรรมาภิบาลในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 6 แห่ง ในพื้นที่อำเภอเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี รวมจำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ t-test และ One-way Anova (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การใช้หลักจริยธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 หลักความโปร่งใส โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน หรือรับฟังความคิดเห็นก่อน การวางแผนงาน หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานได้ให้โอกาสประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ตามลำดับ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน หรือรับฟังความคิดเห็นก่อน การวางแผนงาน หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานของท่านได้ให้โอกาสประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ตามลำดับ

1.3 หลักความรับผิดชอบ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ หน่วยงานได้ดำเนินการตรวจสอบปัญหาในงานที่ทำ หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผลงานที่หน่วยงานท่านสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องระยะยาว) ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นต่อการบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักจริยธรรมาภิบาลในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอเมืองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพิจารณาสร้างแบบ สอบถาม สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. สร้างแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) พ.ต.ท. อธิคม จันทร์อินทร์ รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองพระพุทธรบาท 2) นาย ขจรศักดิ์ นันทปัญญา นายกเทศมนตรีเมืองพระพุทธรบาทและ 3) นางจันทพร ภูมิศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอพระพุทธรบาท ตรวจสอบ เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Contents Validity) โดยใช้ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคงข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.5 และปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามให้เหมาะสม
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญ และทำ IOC แล้วมาปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่อไป
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ของตำบลขุนโขลน จังหวัดสระบุรี เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach,s (Cronbach,s Alpha Coefficient) ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.89 ซึ่งถือว่า แบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นและสามารถนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรตัวอย่างจริง
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สภาพภายในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลในฐานะตัวแปรตาม แบบสอบถามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำหลักจริยธรรมาภิบาลใช้ในหน่วยงาน ได้แก่

- 1) หลักความโปร่งใส
- 2) หลักการมีส่วนร่วม
- 3) หลักความรับผิดชอบ

ประกอบด้วยคำถาม 3 ด้านๆ ละ 10 ข้อ รวมจำนวน 30 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักจริยธรรมาภิบาลตามหลักการต่างๆ

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.00 มีอายุ 30-40 ปี ร้อยละ 54.55 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 57.27 มีสถานภาพเป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 83.64 มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว 2-4 ปี ร้อยละ 63.64 และทำงานในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระเจาะ ร้อยละ 24.54

2. การบริหารเทศบาลตามหลักจริยธรรมาภิบาล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 หลักความโปร่งใส โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ หน่วยงานของท่านได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานที่ท่านรับผิดชอบ หรือรับฟังความคิดเห็นก่อนการวางแผนงาน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานของท่านได้ให้โอกาสประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ตามลำดับ

2.2 หลักการมีส่วนร่วม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ หน่วยงานของท่านได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานที่ท่านรับผิดชอบ หรือรับฟังความคิดเห็นก่อนการวางแผนงาน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานของท่านได้ให้โอกาสประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ตามลำดับ

2.3 หลักความรับผิดชอบ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ หน่วยงานท่านได้

ดำเนินการตรวจสอบปัญหาในงานที่ท่านทำด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผลงานที่หน่วยงานท่านสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องระยะยาวตามลำดับ

3. ความคิดเห็นต่อการบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรีจำแนกตามเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมและรายด้าน ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลวิจัย

จากการศึกษาการบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี พบว่า การบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ตระหนักและมองเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารงานองค์กรตามหลัก จริยธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักความโปร่งใส เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อการทำงาน เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์การให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงออกความเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ และหลักความรับผิดชอบต่อ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชิต พิสัยพันธ์ (2550) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักจริยธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคายมีระดับการบริหารงานตามหลักจริยธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเทศบาลเมืองตามหลักจริยธรรมาภิบาล อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารงานตามหลักจริยธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ทุกแห่งต่างก็ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ และมีความเข้าใจต่อการบริหารงานตามหลักจริยธรรมาภิบาลขององค์กรเป็นอย่างดี จึงได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย

การสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2542 ขึ้น ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักจริยธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ด้านหลักความโปร่งใส ควรจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ผลงานที่ปฏิบัติผ่านมาให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการของประชาชน
3. ด้านหลักความรับผิดชอบ ควรส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทุกคน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อประเมินการบริหารงานตามหลักจริยธรรมาภิบาลขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
2. ควรศึกษาการใช้หลักจริยธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า เป็นต้น